

Deelnameprotocol Transparantiebenchmark 2019

Februari 2019

De Transparantiebenchmark is een jaarlijks onderzoek van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat naar de inhoud en kwaliteit van externe verslaggeving over maatschappelijke aspecten van ondernemen. De uitvoering van de reguliere Transparantiebenchmark is voortaan tweejaarlijks waarbij de aanpak en uitvoering hetzelfde zijn gebleven. Wel zijn er geactualiseerde criteria, met meer aandacht voor onder andere ketentransparantie en de Sustainable Development Goals.

In de oneven jaren van de Transparantiebenchmark blijft de aanpak ongewijzigd, met het Panel van Deskundigen voor de Top 20 en de Kristaljury die uit de Top 3 de winnaar kiest. Ook is er dit jaar een prijs voor het meest innovatieve verslag. Vanwege de nieuwe opzet zal er in 2019 geen prijs worden uitgereikt aan de snelste stijger. In 2021 kan deze prijs wel worden uitgereikt aangezien dan een vergelijking kan worden gemaakt ten opzichte van de behaalde score in 2019.

In de even jaren is er een selectie van de meest transparante voorbeelden op een specifiek thema. In 2018 was het thema ketenverantwoordelijkheid. Doel is organisaties te stimuleren om meer aandacht te besteden aan bepaalde onderwerpen en de rapportage hierover te verbeteren. Van de goede voorbeelden die hieruit voortkomen kunnen andere bedrijven leren.

Dit deelnameprotocol licht de samenstelling toe van de onderzoeksgroep van de Transparantiebenchmark 2019 en de normen die gehanteerd worden om te bepalen welke externe verantwoordingsinformatie wordt meegewogen in de benchmark.

Het deelnameprotocol is als volgt opgebouwd:

1. Normen bij het samenstellen van de onderzoeksgroep
2. Criteria voor in aanmerking komende verantwoordingsinformatie
3. Criteria voor overige informatie die in aanmerking wordt genomen in de benchmark.

1. Normen bij het samenstellen van de onderzoeksgroep

De Transparantiebenchmark is in eerste instantie gericht op het grootbedrijf in Nederland. Bij het samenstellen van de onderzoeksgroep wordt naar verschillende criteria gekeken, zoals omzetcijfers en het aantal werknemers. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de meest recente informatie vanuit company.info.

Het totaal aantal ondernemingen in de initiële onderzoeksgroep bedraagt 500 organisaties.

De onderzoeksgroep is opgebouwd aan de hand van de volgende te onderscheiden categorieën:

- Organisaties welke dienen te voldoen aan de Corporate Governance Code
 - o Beursgenoteerde organisaties
- Organisaties welke dienen te voldoen aan het besluit niet-financiële informatie
 - o Grote organisaties van openbaar belang (OOB)
- Staatsdeelnemingen
- Organisaties die vrijwillig deelnemen
- o Universiteiten en Universitair Medische Centra
- o Overige organisaties
- Organisaties met Nederlandse bedrijfsactiviteiten met substantiële omzet en/of aantal medewerkers
- Organisaties met een internationaal groepsverslag

Opgemerkt dient te worden is dat de onderzoeksgroep in eerste instantie de beursgenoteerde organisaties, OOB's, staatsdeelnemingen en vrijwillige deelnemers betreft. Vervolgens is de lijst aangevuld met de groep van organisaties met Nederlandse bedrijfsactiviteiten met substantiële omzet en/of aantal medewerkers.

1.1 Organisaties welke dienen te voldoen aan de Corporate Governance Code

De Nederlandse Corporate Governance Code richt zich op de governance van beursgenoteerde vennootschappen. De Code bevat principes en best practice bepalingen die verhoudingen reguleren tussen het bestuur, de raad van commissarissen en de (algemene vergadering van) aandeelhouders.

De Code is van toepassing op alle vennootschappen met statutaire zetel in Nederland waarvan de aandelen of certificaten van aandelen zijn toegelaten tot de handel op een gereguleerde markt of een daarmee vergelijkbaar systeem en alle grote vennootschappen met statutaire zetel in Nederland (> € 500 miljoen balanswaarde) waarvan de aandelen of certificaten zijn toegelaten tot de handel op een multilaterale handelsfaciliteit of een daarmee vergelijkbaar systeem.

De lijst van organisaties met een beursnotering aan NYSE Euronext, die opgenomen zijn in de AEX, AMX of ASX-index, worden opgenomen in de onderzoeksgroep. Peildatum is 2 januari 2019. Het totaal aantal organisaties betreft 75 organisaties.

1.2 Organisaties welke dienen te voldoen aan het besluit niet-financiële informatie

Vanaf verslagjaar 2017 zijn de wettelijke vereisten voor transparantie over niet-financiële informatie in het bestuursverslag voor grote ondernemingen van openbaar belang aangescherpt. De EU verplicht met deze richtlijn de grootste organisaties van Europa openheid te geven over niet-financiële informatie zoals milieu- en sociaal beleid.

Eind 2014 is de EU-richtlijn (2014/95/EU), met betrekking tot de bekendmaking van niet-financiële informatie gepubliceerd. De Nederlandse wetgeving heeft betrekking op verslaggeving over boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2017.

De bekendmaking niet-financiële informatie is van toepassing voor grote organisaties van openbaar belang (OOB's). OOB's zijn beursvennootschappen, banken, verzekeraars en instellingen die door de overheid als organisatie van openbaar belang worden aangewezen. Onder grote OOB's wordt verstaan dat de organisatie ten minste 500 werknemers heeft. Daarbij moet een organisatie een balanstotaal hebben van meer dan € 20 miljoen of een netto-omzet van meer dan € 40 miljoen.

In de toekomst zullen ook woningcorporaties bij deze categorie worden geselecteerd. Voor de Transparantiebenchmark 2019, welke zich richt op verslagjaar 2018, wordt deze groep achterwege gelaten. Temeer gezien het feit dat de ingangsdatum van het kabinetsvoorstel nog niet definitief is.

Voor een aantal OOB bedrijven geldt dat deze ook beursgenoteerd zijn. Deze bedrijven zijn meegenomen als beursgenoteerd en hebben niet meer het label OOB.

Door de verruiming van de OOB definitie zijn er ten opzichte van 2017 in eerste instantie meer OOB's. Echter worden alleen de OOB's in de onderzoeksgroep behouden indien de OOB's meer dan 500 werknemers hebben.

Enkele OOB bedrijven zijn een Stichting Administratiekantoor. In dit geval zijn ook de onderliggende werkmaatschappijen opgenomen in de onderzoeksgroep. Indien er van 1 entiteit naast de moedermaatschappij ook andere entiteiten worden aangemerkt als OOB wordt de hoogste entiteit, de moedermaatschappij, meegenomen in de onderzoeksgroep.

De lijst van OOB's is opgesteld op basis van de transparantieverlagen van controlegerechtigde accountantskantoren. Indien de transparantieverlagen van 2018 niet beschikbaar waren, is gebruik gemaakt van het laatste transparantieverlag, 2017 of 2017/2018. Het totaal aantal OOB's, exclusief de organisaties die ook beursgenoteerd zijn betreft 64 organisaties.

1.3 Staatsdeelnemingen

De Minister van Financiën heeft in het verleden besloten dat staatsdeelnemingen opgenomen moeten worden in de onderzoeksgroep van de Transparantiebenchmark. Het publiek mag verwachten dat deze ondernemingen verantwoording afleggen over het gevoerde beleid en de prestaties en resultaten van de onderneming ten aanzien van maatschappelijke aspecten van ondernemen.

Alle ondernemingen waarbij de overheid participeert in het risicodragend kapitaal van de vennootschap van ten minste 10% worden opgenomen in de onderzoeksgroep. Het totaal aantal staatsdeelnemingen betreft 32 organisaties.

1.4 Organisaties die vrijwillig deelnemen

Op verzoek van de sector zijn universiteiten en universitair medische centra opgenomen in de onderzoeksgroep van de Transparantiebenchmark. Alle universiteiten die zijn aangesloten bij de Vereniging van Universiteiten (VSNU), alsmede Universitair Medische Centra die zijn aangesloten bij de Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU), worden opgenomen in de onderzoeksgroep. Dit betreft 14 universiteiten en 8 universitair medische centra.

Overige organisaties die vrijwillig willen deelnemen worden van harte uitgenodigd. De organisaties die zich in het verleden hebben aangemeld als vrijwillige deelnemer zijn ook opgenomen in de huidige onderzoeksgroep. Indien men niet meer als vrijwillige deelnemer wil meedoen aan de Transparantiebenchmark kan dit kenbaar worden gemaakt vóór 1 juni 2019 door een mail te sturen naar helpdesk.transparantiebenchmark@nl.ey.com

Sluitingstermijn voor het indienen als vrijwillige deelnemer is 30 april 2019.

1.5 Organisaties met Nederlandse bedrijfsactiviteiten met substantiële omzet en minimaal 100 medewerkers

Alle ondernemingen die geregistreerd zijn in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel komen in aanmerking voor de onderzoeksgroep van de Transparantiebenchmark. Om een werkbare lijst samen te stellen van de grootste ondernemingen in Nederland zijn organisaties vanuit company.info gerangschikt op basis van hun omzet gegevens.

Organisaties zonder winstoogmerk en overheidsinstellingen komen niet in aanmerking voor opname in de onderzoeksgroep (met uitzondering van staatsdeelnemingen).

Als leidraad bij opname in de onderzoeksgroep wordt aangehouden dat de onderneming niet alleen een pro forma vestiging in Nederland heeft, maar daarnaast ook ten minste 100 medewerkers in dienst heeft in Nederland en economische activiteiten binnen Nederland ontplooit. Omdat dit niet in alle gevallen op te maken is uit de bedrijfsgegevens vanuit de Kamer van Koophandel, zijn ook in voorkomende gevallen jaarverslagen en websites geraadpleegd. Het totaal aantal organisaties betreft 311 organisaties.

1.6 Organisaties met een internationaal groepsverslag

Organisaties in de onderzoeksgroep die onderdeel uitmaken van een multinationale onderneming en waarvan geen verantwoordingsinformatie beschikbaar is op het niveau van de Nederlandse bedrijfsactiviteiten worden afzonderlijk beoordeeld.

Organisaties die onderdeel zijn van een internationale groep komen in aanmerking voor een afzonderlijke beoordeling, de internationale groepsverslagen regeling. In dit separate overzicht wordt inzicht gegeven in de transparantie met betrekking tot de Nederlandse besluiten naar aanleiding van de EU richtlijn niet-financiële informatie.

Om in aanmerking te komen voor deze aparte lijst, dient het groepsverslag aan een aantal minimum criteria te voldoen. In tegenstelling tot voorgaande Transparantiebenchmark zullen de organisaties met een internationaal groepsverslag een score krijgen op basis van de criteria in de EU richtlijn niet-financiële informatie. Per criterium dient de organisatie aan te geven of er aan het criterium wordt voldaan en dient er een verwijzing te worden gemaakt naar de bewijslast. [Download hier de criteria voor \(internationale\) groepsverslagen.](#)

Organisaties die gebruik willen maken van deze regeling dienen dit vóór 1 juni 2019 kenbaar te maken aan:

helpdesk.transparantiebenchmark@nl.ey.com. Daarbij dient het groepsverslag bijgevoegd te worden, inclusief de ingevulde Excel: 'Groepsverslagenregeling – organisatie XX.docx'.

Mocht onverhoopt blijken dat groepsverslag niet voldoet, dan heeft de organisatie nog tot en met 30 juni 2019 om het self-assessment alsnog in te vullen op basis van de verantwoordingsinformatie die wel beschikbaar is voor de Nederlandse bedrijfsactiviteiten.

2. Criteria voor in aanmerking komende verantwoordingsinformatie

De Transparantiebenchmark wordt uitgevoerd aan de hand van publieke, periodieke verantwoordingsinformatie die door de betreffende onderneming in de onderzoeksgroep wordt gepubliceerd. De benchmark is gericht op externe verslaggeving ten aanzien van maatschappelijke aspecten van ondernemen en dat betekent dat niet alleen (financiële) jaarverslagen, maar ook duurzaamheidsverslagen, maatschappelijke verslagen en sociale verslagen als object van onderzoek worden meegenomen in de benchmark.

Onder periodieke verantwoordingsinformatie wordt alle extern gepubliceerde informatie verstaan waarin een onderneming rekenschap geeft van haar beleid, resultaten en activiteiten over de gehele relevante verantwoordingsperiode. Dit houdt in dat algemene brochures, magazines, persberichten en nieuwsbrieven niet in aanmerking komen voor de toekenning van punten op de benchmark.

Wanneer het niet duidelijk is over welke periode wordt gerapporteerd, wordt de informatie niet aangemerkt als verantwoordingsinformatie.

Wanneer het niet duidelijk is dat de onderneming dergelijke informatie periodiek publiceert (jaarlijks of in een andere frequentie), of voornemens is dat te doen, komt de informatie ook niet in aanmerking voor de benchmark.

Voor de Transparantiebenchmark 2019 wordt alle periodieke verantwoordingsinformatie meegenomen die is gepubliceerd voor 1 juli 2019.

Alleen periodieke verantwoordingsinformatie die publiekelijk beschikbaar is, wordt meegenomen in de Transparantiebenchmark. De benchmark heeft onder meer als doel het stimuleren van de dialoog tussen de onderneming en haar stakeholders en om die reden wordt alleen informatie gebruikt die vrij toegankelijk is voor het brede publiek. Dit houdt in dat alle verslaggevingsinformatie publiek beschikbaar is op de website van de organisatie. Informatie zoals (statutaire) jaarverslagen die alleen tegen betaling kunnen worden ingezien bij de Kamer van Koophandel voldoen niet aan dit criterium.

In beginsel wordt alleen verantwoordingsinformatie gebruikt in de benchmark die betrekking heeft op de onderneming zoals die in de onderzoeksgroep is opgenomen. Dit betekent dat verslagen van een 'hogere' vennootschap binnen de internationale structuur waarvan de Nederlandse onderneming deel uitmaakt, niet als vanzelf worden betrokken in de benchmark.

Voor ondernemingen zonder niet-financiële informatie wordt een uitzondering gemaakt als de moederonderneming informatie verschaft inzake de thema's ten aanzien van de EU richtlijn niet-financiële informatie: milieu, sociale en arbeid gerelateerde aspecten, mensenrechten, anti-corruptie en omkoping en diversiteit. Zie ook categorie 1.6.

Om in aanmerking te worden genomen in de Transparantiebenchmark dient in de verantwoordingsinformatie duidelijk te worden gemaakt dat deze betrekking heeft op ten minste 50% van de activiteiten van de onderneming zoals opgenomen in de onderzoeksgroep (gemeten aan de hand van omzet, het aantal medewerkers in vaste dienst en het balanstotaal).

3. Criteria voor overige informatie die in aanmerking wordt genomen in de benchmark

Naast periodieke verantwoordingsinformatie kan bij de Transparantiebenchmark ook andere informatie worden meegewogen als deze voldoet aan bepaalde voorwaarden. Ondernemingen kunnen ervoor kiezen om bepaalde relevante informatie niet op te nemen in de verantwoordingsinformatie maar elders te plaatsen, bijvoorbeeld op een website. Dit is doorgaans het geval bij informatie die niet van jaar tot jaar verandert (bijvoorbeeld ten aanzien van corporate governance) of bij informatie met een hoge mate van detail die alleen voor specifieke groepen van stakeholders interessant is.

Dergelijke informatie wordt alleen meegewogen in de puntentoekening, indien ook deze informatie publiekelijk beschikbaar is. Tevens dient er een specifieke referentie in de verantwoordingsinformatie te zijn opgenomen die rechtstreeks naar deze informatie verwijst, zodat vanuit de verantwoordingsinformatie duidelijk is dat de betreffende informatie betrekking heeft op het verslagjaar.

Dit betekent dat een algemene verwijzing naar een website of een rapport onvoldoende is. Om in aanmerking te worden genomen dient een paginanummer te zijn aangegeven of een specifieke weblink te zijn opgenomen waarmee de lezer direct navigeert naar de relevante informatie.

Dit impliceert ook dat wanneer een onderneming alleen via de website rapporteert, de verantwoordingsinformatie op een duidelijke manier dient te zijn afgebakend van overige informatie.

In sommige gevallen verwijzen ondernemingen naar verantwoordingsinformatie van andere ondernemingen, zoals die van hun moedermaatschappij, zusterbedrijven of dochterondernemingen. Deze informatie wordt alleen meegewogen als er een specifieke referentie is opgenomen in de verantwoordingsinformatie die rechtstreeks naar deze informatie verwijst. Bij de punttoekenning op specifieke criteria wordt als regel aangehouden dat alleen punten worden toegekend, indien de verantwoordingsinformatie die daartoe aanleiding geeft, betrekking heeft op ten minste 50% van de activiteiten van de onderneming zoals opgenomen in de onderzoeksgroep (gemeten aan de hand van omzet, het aantal medewerkers in vaste dienst en het balanstotaal).

Wanneer de onderneming, zoals opgenomen in de onderzoeksgroep, onderdeel uitmaakt van een multinationale onderneming, kan verwezen worden naar internationale verantwoordingsinformatie (bijvoorbeeld naar het jaarverslag van een buitenlandse moeder). Dergelijke verantwoordingsinformatie wordt alleen betrokken in de benchmark, indien het mogelijk is op grond van de informatie in het internationale jaarverslag de bedrijfsactiviteiten te onderscheiden die betrekking hebben op Nederland, in termen van omzet en aantal medewerkers. Tevens geldt als voorwaarde dat het internationale verslag een voldoende helder beeld geeft van de mate waarin het beleid, de managementbenadering en de publiceerde data en informatie (ook) betrekking hebben op de Nederlandse activiteiten. Dat kan alleen als de concernrelaties helder zijn toegelicht en als duidelijk is wat de bedrijfsactiviteiten in Nederland inhouden.

Om praktische redenen dient het internationale jaarverslag, voor zover niet gepubliceerd in het Nederlands, gesteld of vertaald te zijn in het Engels om meegenomen te kunnen worden in de Transparantiebenchmark.

Een onderneming kan worden uitgezonderd van plaatsing op de Transparantiebenchmark wanneer het een dochteronderneming is en de moederonderneming verantwoording aflegt dat voldoet aan de EU richtlijn niet-financiële informatie. Een onderneming die aan deze uitzondering voldoet, maar ook een eigen Nederlands verslag uitbrengt, kan ervoor kiezen met het Nederlandse verslag vrijwillig aan de benchmark deel te nemen (zie ook 1.4).

Dit is een publicatie van:

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
Prinses Beatrixlaan 2 | 2595 AL Den Haag
T +31 (0) 88 042 42 42
E klantcontact@rvo.nl
www.rvo.nl

Deze publicatie is tot stand gekomen in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

© Rijksdienst voor Ondernemend Nederland | februari 2019

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) stimuleert duurzaam, agrarisch, innovatief en internationaal ondernemen. Met subsidies, het vinden van zakenpartners, kennis en het voldoen aan wet- en regelgeving. RVO.nl werkt in opdracht van ministeries en de Europese Unie.

RVO.nl is een onderdeel van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.